

Uitbreiding Natuurbegraafplaats de Velden

Tonckens Ecologie
Groningen

20 oktober 2022

Flora en Fauna, Cultuurhistorie
Natuurbegraafplaats De Velden te Westervelde

TONCKENS ECOLOGIE
Nolenslaan 27
9722 NL Groningen
06 23040548
www.tonckens.nl

onderzoek en rapportage:

■■■■■■■■■■

IN OPDRACHT VAN:
Natuurbegraafplaats de Velden
p.a. Hoofdweg 19
9337 PA Westervelde
info@natuurbegraafplaatsdevelden.nl

17 oktober 2022

Inhoud

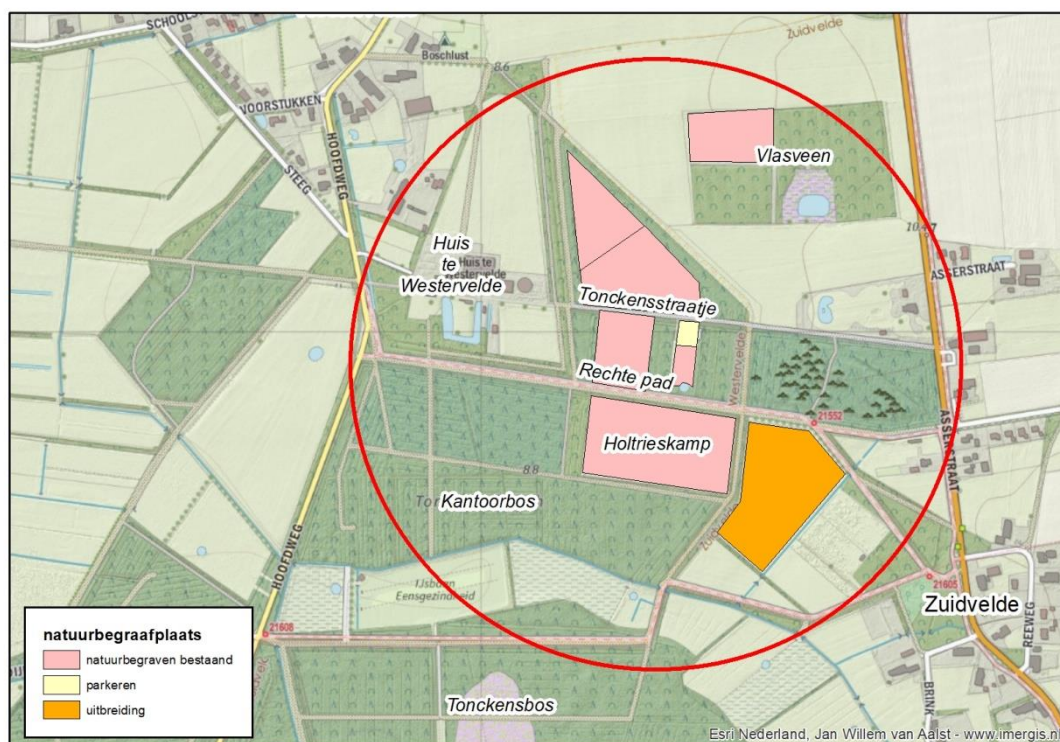
1	Inleiding	3
2	Toetsingskader	4
2.1	Natura 2000 en Ecologische hoofdstructuur.....	4
2.2	Bescherming van soorten	5
2.3	Landschap en Cultuurhistorie	6
3	Karakteristiek van de natuurbegraafplaats	7
3.1	Natuurbegraafplaats De Velden	7
4	Inventarisatie	8
4.1	Landschap en cultuurhistorie.....	8
4.2	Het uitbreidingsperceel	8
4.3	Flora en fauna	9
5	Toetsing.....	10
5.1	Algemeen.....	10
5.2	Flora en fauna	10
5.3	EHS en Natura 2000.....	10
5.4	Landschap: Noordenveldse kwaliteitsgids	10
6	Conclusies	11
7	Bronnen	12

1 Inleiding

Begin 2019 is natuurbegraafplaats de Velden geopend aan weerszijden van het Tonckensstraatje te Zuidvelde. De begraafplaats is verspreid gelegen op het landgoed de Tonckensborg en is ingepast in de cultuurhistorische opbouw van het gebied. Momenteel wordt een uitbreiding van de begraafplaats beoogd van 2,5 ha. Hiertoe is bij de gemeente een verzoek ingediend om mee te werken aan dit initiatief. In het kader van de aanvraag dienen verschillende onderzoeken te worden uitgevoerd. Dit in aanvulling op de onderzoeken die ten grondslag lagen aan de stichting van de natuurbegraafplaats in 2019.

Een van de onderzoeken betreft een onderzoek naar beschermde natuurwaarden op het landgoed. Tevens dient de cultuurhistorie in beeld te worden gebracht. In dit rapport wordt een quick scan beschermde flora en fauna gepresenteerd waarin wordt onderzocht of er als gevolg van de aanleg mogelijk verbodsbepalingen van de Flora en faunawet worden overtreden. Tevens is nagegaan of er mogelijk effecten op beschermde gebieden (NNN, Natura 2000) kunnen optreden. In het rapport is bovendien een beschrijving van de cultuurhistorische en aspecten opgenomen.

In figuur 1 is de ligging van de bestaande natuurbegraafplaats aangegeven en tevens de locatie van de uitbreiding.

Figuur 1 Ligging natuurbegraafplaats met aanduiding van het uitbreidingsperceel

2 Toetsingskader

De aanleg en in gebruik name van de natuurbegraafplaats in 2019 is destijds getoetst aan de wet en regelgeving ten aanzien van natuur en landschap. Het gaat hierbij om de Wet Natuurbescherming, het Nationaal Natuurnetwerk en het cultuurhistorisch beleid van de provincie Drenthe. De regelgeving is sindsdien niet wezenlijk gewijzigd en nog steeds van toepassing op de uitbreiding.

2.1 Natura 2000 en Ecologische hoofdstructuur

Natura 2000

De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. Het Natura 2000 netwerk heeft als hoofddoelstelling het waarborgen van de biodiversiteit in Europa. Het Norgerholt is een van de 162 Natura 2000-gebieden in Nederland en is daarmee aangewezen als speciale beschermingszone op grond van zowel de Habitatrichtlijn.

In het Aanwijzingsbesluit voor het Norgerholt zijn instandhoudingdoelstellingen opgenomen die de doelen beschrijven voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat worden gebracht of gehouden. De Natuurbeschermingswet bepaalt dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de instandhouding van een Natura 2000-gebied. Het is verboden zonder vergunning of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen, kunnen verslechteren of verstoren. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten (art 19d).

Voor het Norgerholt geldt de instandhoudingsdoelstelling 'H9120 Beuken-eikenbossen met Hulst' (Ministerie van Economische Zaken 25 november 2013).

Het Norgerholt is een bosgebied dat gelegen is op een eeuwenlang ongestoorde bosbodem. Sommige bomen zijn meer dan 200 jaar oud, maar de meeste zijn pas na 1850 aangeplant. Het holt was jarenlang een kleinschalig, weinig intensief onderhouden, productiebos, waaruit de markegenoten selectief bomen oogsten en waaruit soms grote partijen hout werden verkocht. Er werd soms in het bos gegraasd door varkens en schapen en er is ook strooisel gewonnen. Het Norgerholt is één van de weinige Natura 2000-gebieden met een bijzonder goed ontwikkelde vorm van het habitatype Beuken-eikenbossen met hulst. Het is één van de weinige gebieden met goede bosrandbegroeiingen, toch is kwaliteitsverbetering mogelijk (herstel van de populaties van bijzondere vormen van bosmuur – de “Norger bosmuur” – en bramen), zowel langs paden als langs de buitenrand (Min van Economische Zaken 2013).

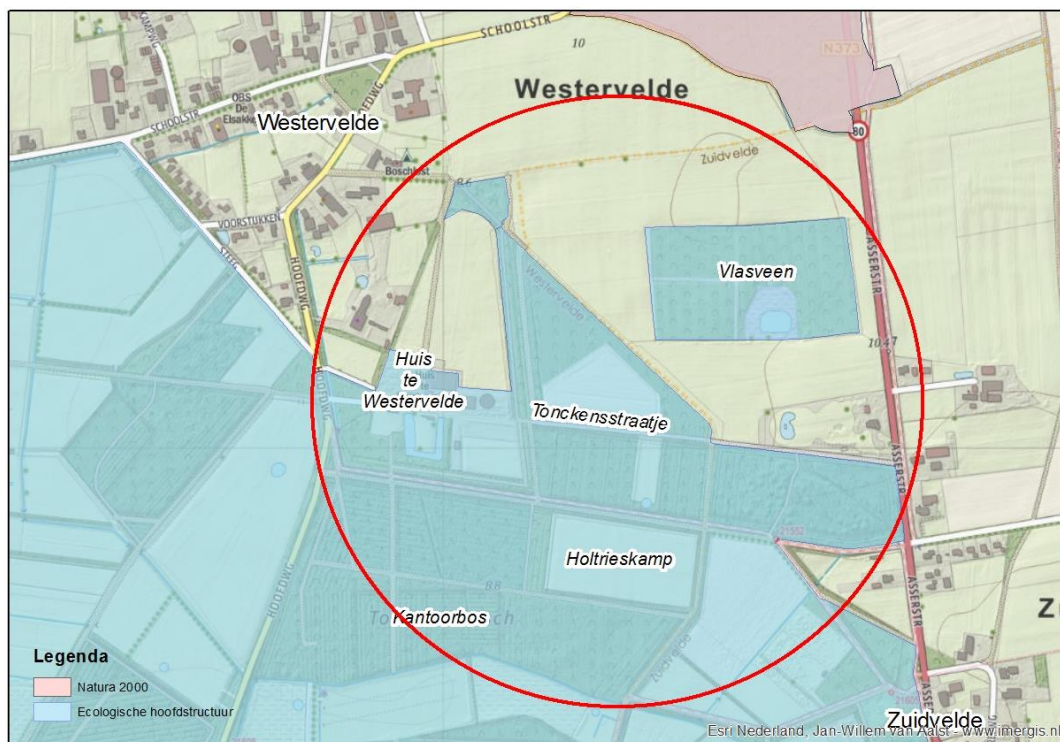
Ecologische hoofdstructuur

Een groot deel van het landgoed waaronder de beoogde uitbreiding van de natuurbegraafplaats maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ook wel Natuurnetwerk Nederland geheten (NNN) (figuur 2). Nieuwe activiteiten zijn niet toegestaan voor zover deze de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN significant schaden (Provinciale omgevingsverordening Drenthe 2018). Door de provincie worden in het Natuurbeheerplan Drenthe verschillende natuurdoeltypen aangegeven (zie bijlage 4). Voor dit plan zijn van belang: dennen-, eiken en beukenbos, droog bos

met productie, houtwal en singel en laan. Voor de natuurbegraafplaats inclusief de beoogde uitbreiding zijn geen natuurdoelen aangegeven. In het bestemmingsplan Noordenveld hebben ze de bestemming natuur.

Bestemmingsplan Natuurbegraafplaats de Velden en bestemmingsplan Buitengebied Noordenveld

In het bestemmingsplan heeft de begraafplaats de bestemming natuur - natuurbegraafplaats. Het uitbreidingsperceel heeft de aanduiding 'agrarisch met waarden' en deels een dubbelbestemming doordat er 'waarde –archeologie' is toegevoegd. Deze waarden worden in artikel 6 van het bestemmingsplan buitengebied nader aangegeven. Het is onder andere verboden af te graven of op te hogen. Bovendien ligt het in een milieuzone – hydrologische beïnvloeding ter bescherming van het Norgerholt. Grondbewerkingen dieper dan 0,4 m en wijzingen van het greppel- en sloten patroon zijn niet toegestaan. Het aanleggen van een natuurbegraafplaats valt niet binnen de gebruiksregels van agrarische grond met waarden waardoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is. De landschappelijke en natuurlijke waarden zijn beschreven in termen van ecologie en in die van landschap en cultuurhistorie.

Figuur 2 Natuurnetwerk Nederland (blauw) en Natura 2000 (roze)

2.2 Bescherming van soorten

Op 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden. In deze wet zijn de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet met elkaar geïntegreerd. In de wet is bepaald dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten dan wel naar redelijkheid alle

maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (Art. 1.11, het 'zorgplichtartikel').

De Wet Natuurbescherming bevat tevens een aantal verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke projecten, plannen en ingrepen zijn opgenomen in art. 3.1 (bescherming soorten Vogelrichtlijn) art. 3.5 (bescherming soorten Habitatrichtlijn) en art. 3.10 (bescherming overige soorten). Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

2.3 Landschap en Cultuurhistorie

Het landgoed maakt onderdeel uit van het Drentse esdorpenlandschap. De provincie Drenthe heeft het esdorpenlandschap rond Norg aangemerkt als een van de gebieden in Drenthe waar cultuurhistorie als drager voor ruimtelijke plannen wordt gebruikt. Het esdorpenlandschap rond Norg staat als bijzonder waardevol gebied bekend. De authenticiteit van het gebied is in alles herkenbaar: essen, beekdalen, dorpen en oude veldgronden. Cultuurhistorische waarden zijn een kernwaarde van de provincie Drenthe. Behoud van de samenhang in het landschap verdient aandacht, op een zodanige wijze dat nieuwe ontwikkelingen ingepast worden in het bestaande, zonder afbreuk te doen aan de kenmerkende samenhang in het landschap. Hiervoor zijn kaders opgesteld door de provincie, die per gebied uitgewerkt zijn in het Cultuurhistorisch Kompas (provincie Drenthe 2009) en ook weer zijn door vertaald in de Omgevingsvisie Drenthe. De gemeente Noordenveld heeft dit verder uitgewerkt in gidsprincipes die zijn beschreven in de Noordenveldse kwaliteitsgids. De gidsprincipes hebben betrekking op het in stand houden van de kenmerkende landschappelijke opbouw en de herkenbaarheid van het landschap en waarbij onderscheid tussen de landschappelijke eenheden bewaard blijft.

3 Karakteristiek van de natuurbegraafplaats

3.1 Natuurbegraafplaats De Velden

De natuurbegraafplaats bestaat uit verschillende kleinere eenheden verspreid over het landgoed. Het ontwerp is gemaakt door Buro Stad + Land. De natuurbegraafplaats kenmerkt zich doordat het is gelegen op een landgoed met een kleinschalige afwisseling van bos en open ruimten, omgeven door houtwallen en doorsneden door lanen. De zelfde opbouw is al op de vroegste topografische kaarten van 1812 aanwezig en is sindsdien ongewijzigd gebleven. De natuurbegraafplaats is ingepast in dit landschap waardoor de afzonderlijke velden een eigen karakter hebben. Bosgraven in het de oorspronkelijke bosgedeelten, brinkgraven op de voormalige graslanden en nieuw gecreëerde grafheuvels aansluitend aan het archeologisch monument. Er is een plek voor parkeren aan het Tonckensstraatje. Verder is er voorzien in een eenvoudige ceremonieplaats in de open lucht. De totale oppervlakte bedraagt 7,7 hectare.

Op de uitbreiding zullen een diversiteit aan oude fruitbomen worden geplant (ca 160 soorten) en wordt in een uitbreiding van zowel veldgraven als van grafheuvels voorzien.

Figuur 3 het beoogde uitbreidingsperceel aan het Rechte pad

4 Inventarisatie

4.1 Landschap en cultuurhistorie

Het landgoed maakt onderdeel uit van het esdorpenlandschap rond Norg. De provincie Drenthe heeft het esdorpenlandschap rond Norg aangemerkt als een van de gebieden in Drenthe waar cultuurhistorie als drager voor ruimtelijke plannen wordt gebruikt. Vanaf het begin van planvorming dient er rekening te worden met cultuurhistorie. Dit is per gebied uitgewerkt in het cultuurhistorisch kompas. In de flora en faunatoets die ten grondslag lag aan de stichting van de natuurbegraafplaats (Flora en Fauna, Cultuurhistorie Natuurbegraafplaats De Velden te Westervelde. Tonckens Ecologie, 2017) is uitgebreid de cultuurhistorische opbouw van het landgoed beschreven. Hieruit kwam naar voren dat het landgoed bestaat uit en afwisseling van bossen, houtwallen, lanen en open ruimten die al eeuwen ongewijzigd is gebleven. De natuurbegraafplaats is ingepast in deze bestaande opbouw.

4.2 Het uitbreidingsperceel

De natuurbegraafplaats wordt uitgebreid met een perceel aan het Rechte pad en grenst aan de Holtrieskamp (figuur 1). Tussen de uitbreiding en de Holtrieskamp is een onverhard pad aanwezig met aan weerszijden met eiken begroeide houtwallen. Ook langs het Rechte pad zijn met eiken begroeide wallen aanwezig. Het perceel helt in zuidoostelijke richting af en wordt begrensd door een waterhoudende sloot die richting Tonckensloopje gaat (figuur 4). Dit deel van het perceel bevat een bovenloopje van de Tonckensloop.

Figuur 4 het uitbreidingsperceel in zuidoostelijke richting

4.3 Flora en fauna

In de flora en faunatoets (Flora en Fauna, Cultuurhistorie Natuurbegraafplaats De Velden te Westervelde. Tonckens Ecologie, 2017) is ingegaan op de aanwezige biotopen en de bijbehorende flora en fauna van het landgoed. Kenmerkend zijn de bosgedeelten, houtwallen en lanen met eiken en beuken. Ze worden gekenmerkt door een goed ontwikkelde struiklaag van wilde lijsterbes, sporkehout en hulst. De kruidlaag bevat hier klimop, wilde kamperfoelie, gladde witbol, lelietje van dalen, grote muur, salomonszegel, witte klaverzuring en dalkruid. Door de leeftijd herbergen ze veel vogelsoorten soorten die gebonden zijn aan oude bossen zoals zwarte specht, groene specht, bosuil en boomklever en zijn ze van belang voor boom-bewonende vleermuizen. Op het landgoed aanwezige roofvogelsoorten zijn sperwerk, buizerd en wespendif. Aan de rand van het Vlasveen is een dassenburcht aanwezig.

Van het landgoed zijn gegevens opgevraagd uit de NDFF (nationale database flora en fauna) van de periode 2012-2022.

In onderstaande tabel worden de vastgestelde of op grond van de aanwezige biotopen en vermelding in de NDFF aanwezige beschermde soorten weergegeven.

Tabel 1 Beschermde soorten en soorten van de Rode lijst

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Vastgesteld tijdens quick scan	Status Rode lijst en Wet Natuurbescherming
Amfibieën			
Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	In Vlasveen	Beschermde, Habitatrichtlijn, art 3.5
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>		Beschermde, art 3.10
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>		Beschermde, art 3.10
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>		Beschermde, art 3.10
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		Beschermde, art 3.10
Zoogdieren			
Das	<i>Meles meles</i>	Vlasveen	Beschermde, art 3.10
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>		Beschermde, art 3.10
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>		Beschermde, art 3.10
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>		Beschermde, art 3.10
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>		Beschermde, art 3.10
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>		Beschermde, art 3.10
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>		Beschermde, art 3.10
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>		Beschermde, art 3.10
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>		Beschermde, art 3.10
Haas	<i>Lepus europeus</i>		Beschermde, art 3.10
Mol	<i>Talpa europea</i>		Niet beschermd
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>		Beschermde, art 3.10
Vleermuizen	Alle soorten		Beschermde, Habitatrichtlijn, art 3.5
Vogels	Alle broedvogels		Beschermde, Vogelrichtlijn. Art 3.1

5 Toetsing

5.1 Algemeen

Uit vergelijking van de huidige situatie met die van rond 1850 blijkt dat de landschappelijke opbouw op het landgoed is al ruim 150 jaar vrijwel ongewijzigd is. Er hebben sindsdien geen grootschalige ingrepen plaatsgevonden. Hierdoor is het landgoed nog steeds kleinschalig van karakter en is de historische opbouw goed te herkennen.

De natuurbegraafplaats op de beoogde locaties wordt ingepast binnen de bestaande opbouw. De perceelsvorm en de wallenstructuur wordt niet aangetast. Voor de ontsluiting wordt gebruikt gemaakt van bestaande wegen en paden. Het is hierdoor mogelijk een nieuwe gebruiksfunctie aan het landgoed toe te voegen zonder de herkenbaarheid van het cultuurhistorische landschap aan te tasten. Het fenomeen natuurbegraven is bovendien niet nieuw voor het landgoed, het sluit aan bij het aanwezige grafheuvelcomplex aan de Asserstraat. Verder wordt een ontbrekend stuk houtwal langs het pad naar Zuidvelde hersteld.

5.2 Flora en fauna

De natuurbegraafplaats wordt zodanig ingepast dat er geen schade optreedt aan beschermde flora en fauna. De uitbreidingslocaties is altijd in agrarisch gebruik geweest waardoor daar geen beschermde natuurwaarden aanwezig. De aanleg van natuurbegraafplaats zal hier geen schade aanrichten. De omringende wallen met bijbehorende flora en fauna blijven in stand en worden zelfs uitgebreid. De aanleg van een fruittuin zal een versterking van de natuurwaarde op leveren.

5.3 EHS en Natura 2000

De beoogde locaties aan het Tonckensstraatje en het Rechte pad hebben tot op heden een agrarische bestemming. Er is geen natuurdoeltype voor deze percelen vastgelegd. De functie van natuurbegraafplaats vormt geen belemmering voor het behalen van natuurdoelen die voor het landgoed zijn aangegeven. Doordat het agrarisch gebruik wordt gestaakt en de natuurbegraafplaats geleidelijk aan ingericht wordt voor natuur worden de natuurwaarden op het landgoed versterkt.

Mogelijke strijdigheid met het bestemmingsplan betreft het aanleggen van grafheuvels daar waar ophogen niet gewenst is. Dit is met name het geval aan de zuidwestzijde van het perceel waar deze geleidelijk afloopt naar de aangrenzende sloot.

Effecten op het nabijgelegen Norgerholt zijn uitgesloten. Er vinden geen wijzigingen in de hydrologie plaats zoals begreppelen of het graven van sloten. Andere vormen van verstoring of aantasting van het Norgerholt zijn evenmin aan de orde.

5.4 Landschap: Noordenveldse kwaliteitsgids

De uitbreiding past goed binnen de principes van de Noordenveldse kwaliteitsgids. De herkenbare opbouw van het landgoed blijft in stand. Aandachtspunt is de aanleg van grafheuvels op het laagste deel van het perceel waardoor verschillen in reliëf verloren kunnen gaan.

6 Conclusies

De uitbreiding van de natuurbegraafplaats op het landgoed is zodanig gepland dat er geen belangrijke natuurwaarden geschaad worden en de cultuurhistorische opbouw van het landgoed in stand blijft en zelfs versterkt wordt. De natuurbegraafplaats is daardoor goed inpasbaar in de NNN en doet geen afbreuk aan de instandhoudingsdoelen waarvoor het Norgerholt is aangewezen. Effecten op het Norgerholt zijn niet te verwachten doordat er geen wijzigingen in de waterhuishouding worden aangebracht.

Bij de uitbreiding treedt geen schade op aan beschermde flora en fauna. Op de beoogde uitbreidingslocatie die nu in agrarisch gebruik is, zijn geen beschermde natuurwaarden aanwezig.

Door de aanleg van een fruittuin met oude fruitrassen zal de natuurwaarde juist toenemen.

Mogelijke strijdigheid met het bestemmingsplan betreft het aanleggen van grafheuvels daar waar ophogen niet gewenst is. Dit is met name het geval aan de zuidwestzijde van het perceel waar deze geleidelijk afloopt naar de aangrenzende sloot.

7 Bronnen

Archeologisch adviesbureau Raap, 2017. Aanleg natuurbegraafplaats Hoofdweg 19 in Westervelde, gemeente Noordenveld; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek. Raap, Drachten. RAAP-notitie 5887

Centraal Bureau voor de Statistiek. Register Biodiversiteit, CD-rom; Bio Base 1997. Voorburg.

Dienst Landelijk Gebied. Handreiking Flora en Faunawet. Werkdocument. Oktober 2006. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Gemeente Noordenveld, 2020. Noordenveldse kwaliteitsgids. Gemeente Noordenveld. Roden.

Meijden, R. van der. 1990. Heukels' Flora van Nederland; Wolters Noordhof Groningen.

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2005. Buiten aan het werk. Brochure over de flora en faunawet.

Ministerie van Economische zaken. 25 november 2013. Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Norgerholt De Staatssecretaris van Economische Zaken

Molenaar, J.G. de, M.G. Mennen, F.H. Kistenkas, 2009. Terug naar de Natuur. Mogelijke effecten en juridische aspecten t.a.v. natuurbegraven, asverstrooien en urnbijzetting in natuurgebieden. Alterra rapport 1789. Alterra, Wageningen.

Provincie Drenthe, 2009. Cultuurhistorisch Kompas. Provincie Drenthe. Assen.

Provincie Drenthe. 2018. Provinciale omgevingsverordening provincie Drenthe. Vastgesteld door Provinciale Staten 3 oktober 2018

Provincie Drenthe, 2022. Omgevingsvisie Drenthe 2022. Provincie Drenthe. Assen.

Provincie Drenthe, 2022. Natuurbeheerplan Drenthe

Besluit van 28 november 2000. Stb. 525, houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten), laatstelijk gewijzigd bij besluit van 10 september 2004, Stb 501.

Provincie Drenthe. 1992. Natuur in Drenthe, Achtergronddocument bij het provinciaal natuurbeleidsplan Drenthe.

Stichting voor Bodemkartering. 1977. Bodemkaart van Nederland, blad 12 Oost, Assen

Tonckens, J. 2017 Flora en Fauna, Cultuurhistorie Natuurbegraafplaats De Velden te Westervelde. Tonckens Ecologie, 2017

T.H. Tonckens-de Groot. 2013. beginselverzoek Natuurbegraafplaats Vlasveen. Westervelde, 5 november 2013

Wolters-Noordhof Atlasproducties. 1990. Grote Historische Atlas van Nederland, 2 Noord Nederland 1851-1855. p.70

Bijlagen

Bijlage 1

De Wet Natuurbescherming in het kort

Op 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden. In deze wet zijn de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet met elkaar geïntegreerd. In de wet is bepaald dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen of deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (Art. 1.11, het 'zorgplichtartikel').

De Wet Natuur bevat tevens een aantal verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke projecten, plannen en ingrepen zijn opgenomen in artikel 3.1 (betreffende soorten van de Vogelrichtlijn), artikel 3.5 (betreffende soorten van de Habitatrichtlijn) en artikel 3.10 (overige soorten). Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Alle van nature in het wild levende vogels vallen onder de werking van dit artikel.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Hieronder vallen een tweetal weekdieren (Bataafse stroommossel, Platte schijfhoorn), vier soorten kevers, zeven soorten libellen (gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout en sierlijke witsnuitlibel), een zestal vlindersoorten (donker pimpernelblauwtje, grote vuurvler, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijnblauwtje en zilverstreephooibeestje), houting en steur, alle amfibieën behalve groene kikker, meerkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander, drie soorten reptielen (gladde slang, muurhagedis en zandhagedis), alle soorten veermuizen en zoogdieren als bever, hamster, hazelmuis, noordse woelmuis, otter, wilde kat, lynx plus een aantal zeezoogdieren, en vier plantensoorten (driftend waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis)

Beschermingsregime overige soorten

Artikel 3.10

Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onderdeel A (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a)

Zoogdieren: Aardmuis, Boomarter, Bosmuis, Bunzing, Damhert, Das, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Edelhert, Eekhoorn, Egel, Eikelmuis, Gewone bosspitsmuis, Gewone zeehond, Grote bosmuis, Grijs zeehond, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Molmuis, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Steenarter, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Veldspitsmuis, Vos, Waterspitsmuis, Wezel, Wild zwijn, Woelrat, Amfibieën, Alpenwatersalamander, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Middelste groene kikker, Vinpootsalamander, Vuursalamander, Reptielen Adder, Hazelworm, Levendbarende hagedis, Ringslang, Vissen Beekdonderpad, Beekprik, Elrits, Europese rivierkreeft, Gestippelde alver, Grote modderkruiper, Kwabaal, Dagvlinders Aardbeivlinder, Bosparelmoervlinder, Bruin dikkopje, Bruine eikenpage, Donker pimperne blauwtje, Duinparelmoervlinder, Gentiaanblauwtje, Grote parelmoervlinder, Grote vos, Grote vuurvler, Grote weerschijnvlinder, Iepenpage, Kleine heivlinder, Kleine ijsvogelvlinder, Kommaavlinder, Pimperne blauwtje, Sleedoornpage, Spiegeldikkopje, Veenbesblauwtje, Veenbesparelmoervlinder, Veenhooibeestje, Veldparelmoervlinder, Zilveren maan Libellen Beekrombout, Bosbeekjuffer, Donkere waterjuffer, Gevlekte glanslibel, Gewone bronlibel, Hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, Speerwaterjuffer, Kevers Vliegend hert

Onderdeel B (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c)

Akkerboterbloem, Akkerdoornzaad, Akkerogentroost, Bekliede ogentroost, Berggamander, Bergnachtorchis, Blaasvaren, Blauw guichelheil, Bokkenorchis, Bosboterbloem, Bosdravik, Brave hendrik, Brede wolfsmek, Breed wollegras, Bruinrode wespenorchis, Dennenorchis, Dreps, Echte gamander, Franjgentiaan, Geelgroene wespenorchis, Geplooid vrouwenmantel, Getande veldslak, Gevlekt zonneroosje, Glad biggenkruid, Gladde zegge, Groene nachtorchis, Groensteel, Groot spiegelklokje, Grote bosaardbei, Grote leeuwenklauw, Honingorchis, Kalkboterbloem, Kalketrip, Karthuiseranjier, Karwijselie, Kleine ereprijs, Kleine Schorseneer, Kleine wolfsmelk, Kluwenklokje, Knollathyrus, Knolspirea, Korenslak, Kranskarwij, Kruiptijm, Lange zonnedaauw, Liggende ereprijs, Moerasgamander, Muurbloem, Naakte lathyrus, Naaldenkervel, Pijlscheefkalk, Roggelelie, Rood peperboompje, Rozenkransje, Ruw pazelzaad, Scherpkruid, Schubvaren, Schubzegge, Smalle raai, Spits havikskruid, Steenbraam, Stijve wolfsmelk, Stofzaad, Tengere distel, Tengere veldmuur, Trogamander, Veenbloembies, Vliegenorchis, Vroege ereprijs, Wilde averuit, Wilde ridderspoor, Wilde weide, Wolfskers, Zandwolfsmelk, Zinkviooltje, Zweedse kornoelje

Ontheffing en vrijstellingen

De wet biedt in artikel 3.3 en 3.8 de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen voor overtreding van de verboden uit artikel 3.1 (vogels), 3.5 (soorten van de Habitatrichtlijn) en 3.10 (overige soorten). Vergunningen worden uitsluitend verleend door Gedeputeerde staten. Daarnaast kan Provinciale staten door middel van een verordening vrijstelling verlenen voor aangewezen soorten.

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) een bij wet genoemd belang,
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

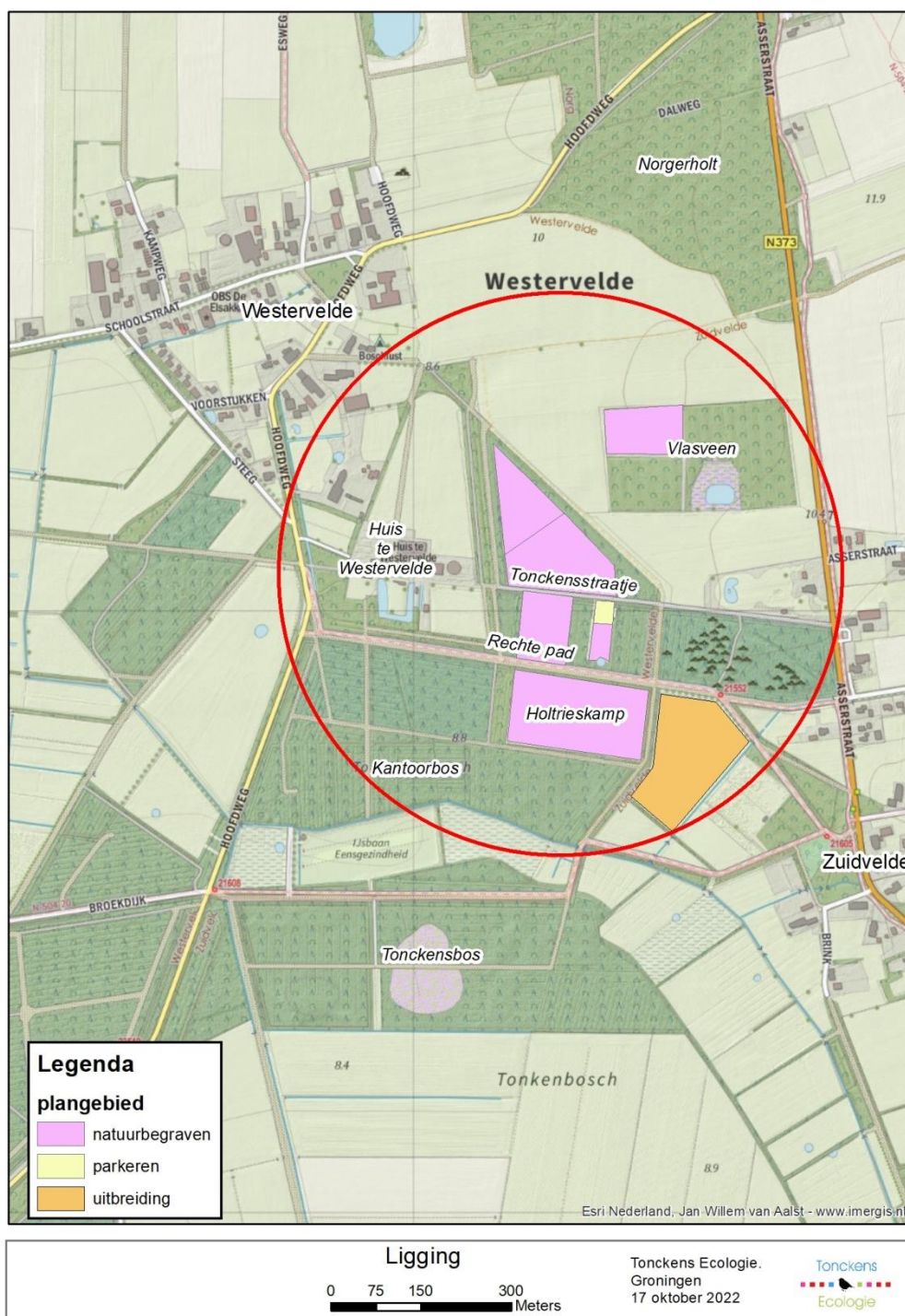
Een groot aantal algemene soorten waarvan de staat van instandhouding niet in het geding is in de provincie Drenthe vrijgesteld van de verbodsbepalingen in de Provinciale omgevingsverordening 2018. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 1 van deze verordening.

Wettelijke belangen

Wettelijk belangen die betrekking hebben op vogels en soorten van de Habitatrichtlijn houden verband met belangen van volksgezondheid, openbare veiligheid en veiligheid voor het luchtverkeer, groot openbaar belang, ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, visserij, bossen of wateren en andere vormen van eigendom, of ter bescherming van flora en fauna en natuurlijke habitats en belangen van onderwijs of onderzoek.

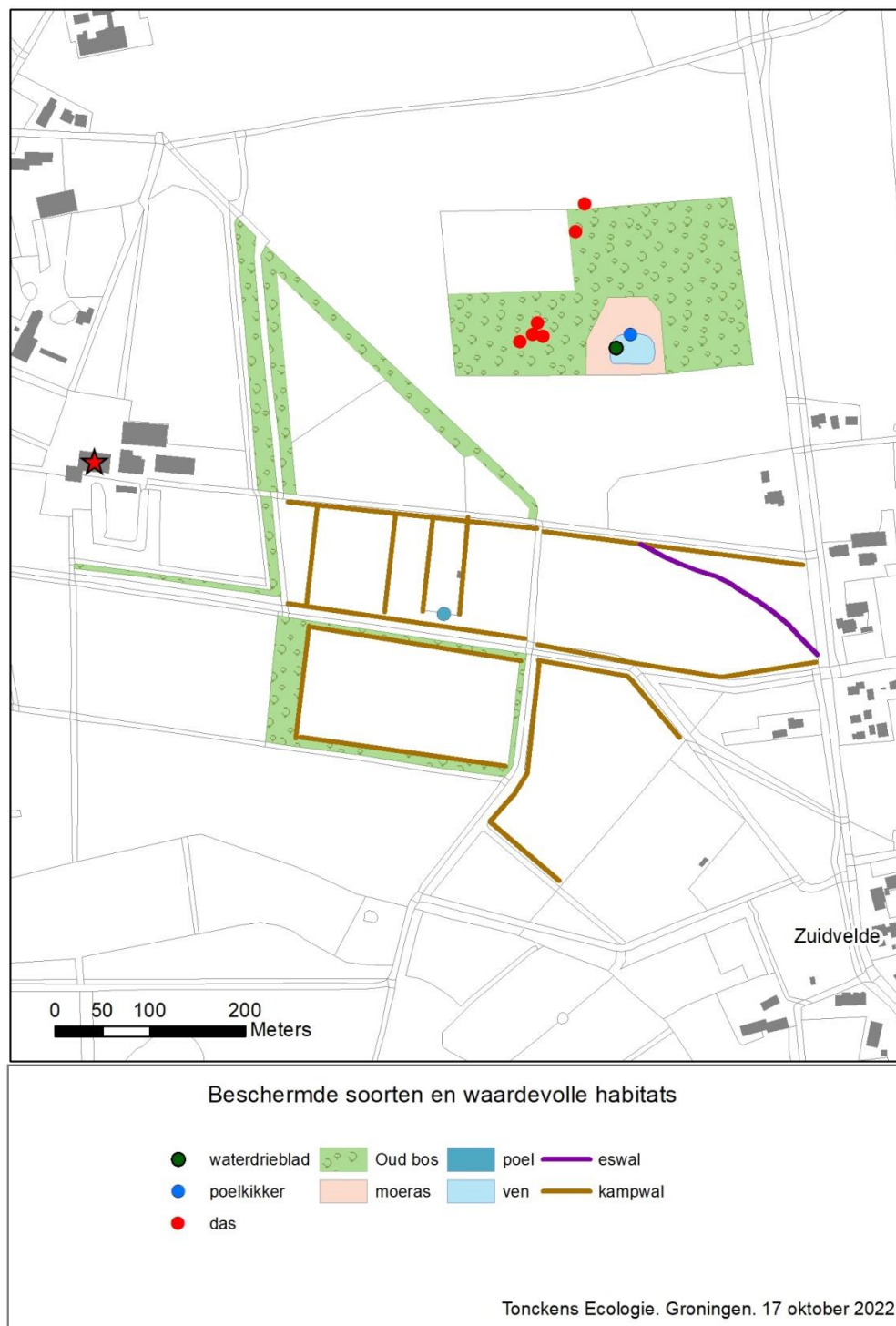
Voor de overige soorten gelden aanvullende belangen die een ontheffing of vrijstelling mogelijk maken: in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, ter voorkoming van schade of overlast, ter beperking van de populatieomvang, ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van dieren, bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw, vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer, in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang

Ligging

Bijlage 3

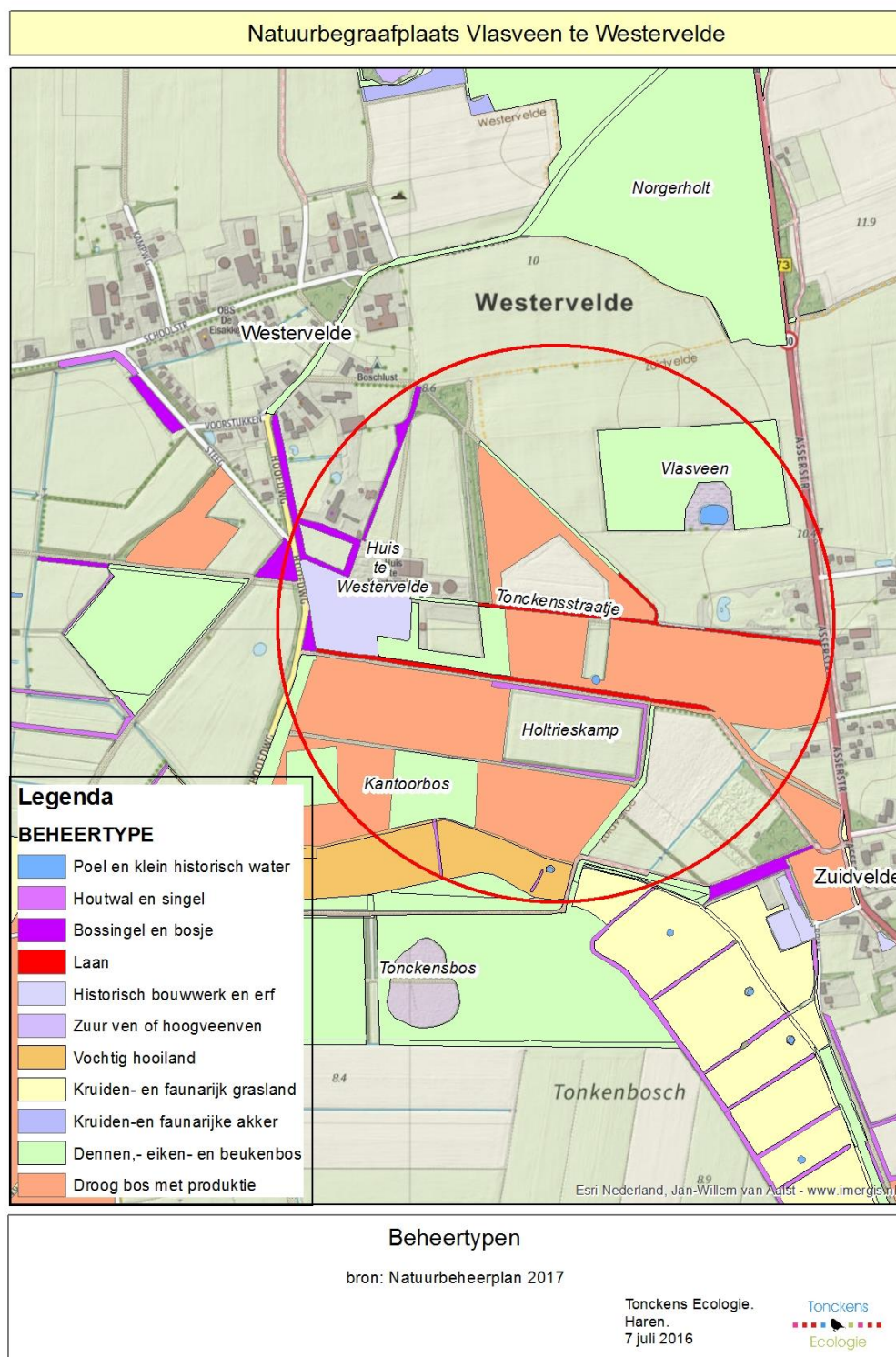
Beschermde soorten en waardevolle habitats

Ecologische hoofdstructuur en Natura 2000

Beheertypen

Cultuurhistorische hoofdstructuur provincie Drenthe

Esgronden en Archeologisch monument

Napoleontische kaart 1812

Bijlage 9

Topographische en Militaire kaart 1850

